

felighed ved, at en Del af disse Udgifter, som efter min Formening ikke bør lægges den enkelte Kommune til Last, fordi de vilde trykke den for tungt, afholdtes af en fælleds Fond, som ved Fordelingen fik Erstatning for sine havte Udlæg. Naar et æret Medlem fra Aarhus (N. Jensen) udtalte, at han i Bestemmelserne i Kap. VIII §§ 71 og 72 saae, at man vilde skjelne imellem værdige og uværdige Trængende, maa jeg strax henlede Opmærksomheden paa, at dette slet ikke ligger til Grund for disse Paragrafer. En Person, der ikke har kunnet skaffe sig en Alderdomsforsørgelse, en Person, der ikke har set sig i Stand til at fikke sig et Tilskud i Tilfælde af Sygdom, behøver ikke at være en uværdig Trængende. Det er slet ikke noget Saadant, som har medført Grundlovens Regler med Hensyn til Betingelsen for at kunne udøve sin Valgret og nyde Valgbarhed; det er slet ikke en Skjelnen imellem Værdighed og Uværdighed, som der er taget i Betragtning, men det er en Skjelnen imellem, om den Vedkommende nyder en saadan Selvfændighed, at han er i Stand til at kunne sørge for sig selv, eller om han har maattet opgive sin Selvfændighed og falder Samfundet til Byrde. En Person kan ved uheldige Forhold være stillet saaledes, at han aldrig nogensinde har kunnet sørge for sig selv. Jeg nævner i den Henseende Personer, der ere fødte vansjøre, eller som ere flaaede med en legemlig Lyde, eller som ere komne saaledes til Skade, at de aldrig have været i Stand til at sørge for sig selv. At kalde dem uværdige, vilde være yderst urimeligt; men har Samfundet maattet tage sig af dem, er det Samfundet, der har maattet underholde dem, have de ikke set sig i Stand til at fyldestgjøre det Krav, at enhver Mand bør leve ved sine egne Kræfter, saa har Grundloven fastsat som Regel, at saadanne Personer ikke kan anerkjendes for valgbar og valgberettigede. Der er altsaa ikke ved disse Bestemmelser skjelnet imellem de værdige og uværdige Trængende, men der er taget den Bestemmelse, at, naar en Person maa siges at have gjort Alt for at soutenere sig selv, for selv under vanskelige Forhold at bevare sin Selvfændighed, naar han har draget Omsorg for ikke at falde sine Medborgere til Byrde, maa man ikke kræve Opgivelse af Valgret og Valgbarhed, selv om man maa yde Tilskud til denne hans Selvhjælp, thi han har i alt Fald i moralsk Henseende gjort Alt, hvad der kan kræves af ham for at soutenere sig som en selvfændig Mand, der ikke falder Samfundet til Byrde. Jeg er aldeles enig med et æret Medlem, der i Forbindelse med disse §§ omtalte Sygehjælpen. Ogsaa jeg er af den Mening, at det vilde være en af de farligste Bestemmelser, man kunde tage, hvis man vilde søie Modtagelse af Sygehjælp til som et af de Tilfælde, i hvilke de politiske Rettigheder skulde konserveres. Som man fjender Forholdene, vilde dette være en overordentlig stærk Opfordring til at give alle Understøttelser Ud-

seende af Sygehjælp. Understøttelsen vilde i et høert Tilfælde kræves under Form af Sygehjælp, og det vilde altsaa blive vedkommende Bestyrelses Sag, som skulde afsjæ Hjælpen under denne Form, at betage Vedkommende de politiske Rettigheder, eller at tilkjende dem disse. Jeg tror imidlertid, at dette vilde være at stille vedkommende Bestyrelse i en saa vanskelig og skjæv Stilling, at jeg vilde anse det for at være meget urigtigt at gjøre noget Sligt, tilmed da jeg ikke kan erkjende, at en saadan Bestemmelse i sin Almindelighed vilde være forenelig med Grundlovens Bestemmelser. — Endnu skal jeg kun nytte nogle Bemærkninger til Kapitel IX. om den frie Fattigunderstøttelse. Jeg for mit Vedkommende finder, at Intet vilde være uheldigere, end om man vilde lovgive paa dette Omraade, saaledes, at man handt, hvad man kan kalde fri Understøttelse, givet af et godt og kristeligt Hjerte, til visse Regler; jeg vilde finde det høist urigtigt, om man her vilde tage en Bestemmelse, hvorved man paalagde Kommunerne foruden deres ordinære Fattigudgifter at give et Bidrag, som skulde fordeles efter visse andre Regler. Jeg maa anse det for at være meget utilraadeligt at ville sørge de lovbestemte Indtægter for den frie Fattigforvaltning, hvortil der her er givet en Kamme, thi Andet erkjender jeg ikke der er givet. Ved denne Kamme kan man, hvor der er Stemming og Hjertelag til at ordne sig paa en saadan Maade, at man ikke tvinger de Fattige til at henvende sig til det offentlige Fattigvæsen, have en Institution ferdig, som kan paatage sig dette Hverv, baaret frem af den Stemming, der er i Kommunen. Naar man imidlertid vilde tillægge en saadan Institution visse Indtægter, som f. Ex. den her omtalte Afgift, som tilshyder Staten af Brændevinsbevillinger, tror jeg, at man meget vilde skade Sagen; thi der er ingen Tvivl om, at den Følelse, som medfører, at der ydes Noget til den frie Fattigunderstøttelse, vilde blive betydelig lammet, naar man kunde berolige sig med, at der til den er henlagt visse Beløb, som komme den til gode, og at man derfor ikke behøver at gjøre Noget. Det er netop Følelsen af, at der findes en Institution, som kun venter paa at faae Midler for at gjøre Gavn, der indeholder den naturlige og bedste Opfordring for de Vedkommende, som have Følelser for, at Understøttelse bør gives, til virkelig at give Noget. Den Sum af circa 50,000 Rd., som Brændevinsafgiften andrager, tror jeg ogsaa vilde være en saa lille Draabe i Havet, at det kun vilde nytte Lidet, om man besluttede sig til at henlægge den til det frie Fattigvæsen, thi fordelte paa circa 1200 Kommuner, som den maatte blive, vilde den kun give nogle og fyrgetvte Daler pr. Kommune, et Tilskud, der ligeoverfor en syldig Udovilling af Opgaven vilde være overordentlig ubetydeligt. Jeg tør derhos antage, at det ikke vil være rigtigt, at man fra Statskassens Side giver Bidrag til Fat-